

Biblia jest centralnym punktem życia duchowego chrześcijan. Nie jest to jedynie święty tekst, który objawia plan zbawienia Bożego, ale również przewodnik na nasze codzienne życie. Jednak interpretacja Pisma Świętego zawsze była złożonym zagadnieniem, które na przestrzeni wieków wywoływało różne podejścia, pytania i wyzwania. W dzisiejszym świecie, coraz bardziej pluralistycznym i skomplikowanym, ważniejsze niż kiedykolwiek jest podejście do Biblii w sposób wierny tradycji Kościoła, a jednocześnie odpowiedni dla naszych czasów. W tym artykule oferujemy kilka praktycznych kluczy do głębokiej i duchowej lektury Pisma Świętego, zgodnie z nauczaniem Kościoła katolickiego.

1. Sens literalny i sens duchowy: dwa uzupełniające się podejścia

Kościół katolicki zawsze twierdził, że interpretacja Pisma Świętego powinna uwzględniać zarówno **sens literalny**, jak i **sens duchowy** tekstów biblijnych. Te dwa poziomy interpretacji nie stoją w sprzeczności, ale się uzupełniają.

Sens literalny

Sens literalny jest punktem wyjścia każdej lektury biblijnej. Ten sens odnosi się do znaczenia, jakie autor ludzki, inspirowany Duchem Świętym, chciał przekazać w momencie pisania tekstu. Aby zrozumieć ten sens, ważne jest umiejscowienie fragmentu w jego kontekście historycznym, kulturowym i literackim. Kto go napisał? Kiedy i dlaczego? Jakiego gatunku literackiego używa autor?

Na przykład, czytając przypowieści Jezusa, takie jak przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (Łk 10, 25-37), wiemy, że nie jest to dosłowna opowieść historyczna, ale nauka moralna, która za pomocą symbolicznej narracji przekazuje głębokie przesłanie o miłości bliźniego.

Sens duchowy

Oprócz sensu literalnego, Kościół uznaje **sens duchowy** w Piśmie Świętym, który można podzielić na trzy poziomy:

- **Sens alegoryczny**: kiedy wydarzenia opisywane w Biblii nie ograniczają się do znaczenia historycznego, ale zapowiadają inne wydarzenia. Na przykład przejście ludu Izraela przez Morze Czerwone (Wj 14) zapowiada chrzest chrześcijański.
- **Sens moralny**: Pismo Święte uczy nas również, jak żyć zgodnie z przykazaniami Bożymi. Oferuje nam praktyczne i etyczne lekcje. Jasnym przykładem jest Kazanie na Górze, gdzie Jezus przedstawia nam Błogosławieństwa (Mt 5, 1-12), przewodnik do życia

w świętości.

- **Sens anagogiczny:** odnosi się do rzeczywistości ostatecznych, takich jak niebo i życie wieczne. Zachęca nas do patrzenia w przyszłość, do naszej nadziei na wieczną chwałę. Nowe Jeruzalem opisane w Księdze Apokalipsy (Ap 21, 1-4) jest symbolem życia wiecznego z Bogiem.

2. Jedność Pisma Świętego: Chrystus jako centrum Biblii

Kluczem do właściwego interpretowania Pisma Świętego jest zrozumienie jego **wewnętrznej jedności**. Choć Biblia składa się z różnych ksiąg, napisanych w różnych epokach i przez różnych autorów, wszystkie są inspirowane przez tego samego Ducha Świętego i mają wspólny wątek przewodni: **Jezusa Chrystusa**.

Sobór Watykański II, w konstytucji dogmatycznej **Dei Verbum**, naucza, że „ekonomia Starego Testamentu została głównie zaplanowana w celu przygotowania, prorokowania i różnorodnego zapowiadania przyjścia Chrystusa”. Dlatego cała Biblia, od Księgi Rodzaju po Apokalipsę, wskazuje na Chrystusa. Czytając Stary Testament, niezbędne jest robienie tego w świetle Nowego Testamentu, widząc, jak obietnice, figury i proroctwa pierwszego znajdują swoje wypełnienie w Chrystusie.

Na przykład ofiara Izaaka przez Abrahama (Rdz 22) zapowiada ofiarę Chrystusa na krzyżu. Abraham, który jest gotów ofiarować swojego syna, jest obrazem Boga Ojca, który oddaje swojego Jednorodzonego Syna dla naszego odkupienia.

3. Żywa Tradycja Kościoła: przewodnik po interpretacji

Dla katolików Biblia nie jest odosobnionym tekstem, który można interpretować w sposób całkowicie niezależny. Od najwcześniejszych wieków chrześcijaństwa **Tradycja** odgrywała kluczową rolę w interpretacji Pisma Świętego. Kościół, prowadzony przez Ducha Świętego, otrzymał zadanie zachowania i przekazywania autentycznej wiary, a zadanie to obejmuje właściwą interpretację Biblii.

Ojcowie Kościoła, tacy jak św. Augustyn i św. Hieronim, wykonali nieocenioną pracę, pogłębiając sens Pisma Świętego. Pozostawili nam, wraz z soborami i papieżami, dziedzictwo nauk, które rozświetla naszą lekturę Biblii do dziś.

Praktycznym przykładem, jak Tradycja pomaga w interpretacji Pisma Świętego, jest dogmat o **Niepokalanym Poczęciu** Maryi. Choć dogmat ten nie jest szczegółowo opisany w Piśmie Świętym, Kościół zdefiniował go na podstawie refleksji teologicznej i kilku kluczowych

fragmentów biblijnych, takich jak pozdrowienie anioła skierowane do Maryi w Łk 1, 28: „Bądź pozdrowiona, pełna łaski”. To wyrażenie, „pełna łaski”, zostało zinterpretowane w świetle Tradycji jako znak, że Maryja została zachowana od grzechu pierworodnego od momentu swego poczęcia.

4. Magisterium i zasady interpretacji

Magisterium Kościoła, czyli autorytet nauczycielski, który tworzą papież i biskupi w komunii z nim, ma za zadanie autentycznie interpretować Słowo Boże. Nie oznacza to, że Kościół narzuca sztywne lub jednolite odczytanie każdego fragmentu biblijnego, ale że dostarcza zasady, które pozwalają na wierną interpretację zgodną z objawioną prawdą.

Do tych zasad należą:

- **Czytanie w komunii z całym Pismem Świętym:** żaden fragment biblijny nie może być interpretowany w oderwaniu, poza kontekstem całej Biblii.
- **Analogia wiary:** interpretacja Pisma Świętego musi być zgodna z nauczaniem Kościoła. Żaden tekst nie może być interpretowany w sposób sprzeczny z ustaloną już prawdą wiary.
- **Szacunek dla gatunków literackich:** Biblia zawiera wiele gatunków literackich, takich jak poezja, prorocтва, historia i listy. Każdy z tych gatunków musi być odczytywany w odpowiedni sposób, zrozumieć należy, że język poetycki nie powinien być interpretowany tak samo, jak narracja historyczna.

5. Znaczenie modlitwy i Ducha Świętego

Oprócz zasad technicznych, **duchowa lektura** Biblii wymaga działania **Ducha Świętego**. Pismo Święte jest tekstem natchnionym i aby naprawdę je zrozumieć, musimy otworzyć się na Boże światło. Przed czytaniem Biblii warto odmówić prostą modlitwę, prosząc Ducha Świętego, aby nas oświecił i pomógł zrozumieć to, co Bóg chce nam przekazać przez swoje Słowo.

Św. Hieronim mawiał: „Nieznajomość Pisma Świętego jest nieznajomością Chrystusa”. Dlatego, zbliżając się do Biblii, powinniśmy to czynić z pokorą, wiedząc, że nie jest to tylko książka do intelektualnego studiowania, ale żywe Słowo, które przemawia do nas dzisiaj.

6. Lectio Divina: metoda modlitewnego czytania

Jednym z najbogatszych i najgłębszych sposobów czytania Biblii w tradycji Kościoła jest

Lectio Divina. Ta starożytna metoda modlitwy z Pismem Świętym obejmuje cztery etapy:

1. **Lectio** (czytanie): powolne i uważne czytanie tekstu, starając się zrozumieć jego dosłowny sens.
2. **Meditatio** (medytacja): rozważanie tekstu, pozwalając, by słowa lub frazy, które najbardziej nas poruszają, rezonowały w naszym sercu.
3. **Oratio** (modlitwa): odpowiadanie Bogu osobistą modlitwą, opartą na tym, co rozważaliśmy.
4. **Contemplatio** (kontemplacja): pozostanie w ciszy przed Bogiem, pozwalając, by Jego Słowo przemieniło nasze serce.

Zakończenie: Żywe Słowo na dzisiejszy świat

Interpretowanie Pisma Świętego dzisiaj wymaga równowagi między rygorystycznym studium a otwartością duchową. Biblia nie jest jedynie starożytnym tekstem; jest żywym Słowem Bożym, które przemawia do nas w naszej obecnej rzeczywistości. Kiedy czytamy ją w komunii z Kościołem, prowadzeni przez Ducha Świętego i zakorzenieni w Tradycji, możemy odkrywać jej nieskończone bogactwo i stosować je do naszego codziennego życia.